

E.F.C. (Eva) Timmermans
Beleidsmedewerker Bureau Wsnp.

Vakantiegeldperikelen bij een looptijd van 18 maanden

De wijzigingen van de Wsnp traden op 1 juli 2023 in werking. Sommige wijzigingen leveren voor de praktijk soms ingewikkelde situaties op.

Neem bijvoorbeeld de verkorting van de looptijd van 3 jaar naar 1,5 jaar. Deze verkorte looptijd heeft onder andere tot gevolg dat de ene schuldenaar tijdens de Wsnp 2x het vakantiegeld ontvangt en de andere schuldenaar slechts 1x. Dit is afhankelijk van het moment van toelating. In dit artikel ga ik in op de vraag hoe het, sinds de halvering van de looptijd, zit met de afdracht van het vakantiegeld.

Achtergrond

Vóór de wetwijziging was het simpel: tijdens de looptijd van 3 jaar werd ook 3x het bovenmatige deel van het vakantiegeld afgedragen, ongeacht de datum van toelating. De verkorte looptijd heeft de Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa (hierna: vtlb-werkgroep), die verantwoordelijk is voor het onderhoud van de vtlb-rekenmethodiek en het vtlb-rapport, heel wat hoofdbrekens gekost. Er moest een besluit komen: hoe om te gaan met de looptijd van 18 maanden. Het zou immers niet fair zijn als afhankelijk van de toelatingsdatum iemand ofwel 1x ofwel 2x het bovenmatige vakantiegeld zou moeten afdragen.

Daarom is uiteindelijk het besluit genomen dat bij een looptijd van 18 maanden voor de berekening van de

afdracht wordt uitgegaan van 18x het inkomen exclusief vakantiegeld (zoals voorheen ook al het geval was) en ook 18x het opgebouwde vakantiegeld en, indien van toepassing, ook 18x de opgebouwde eindejaarsuitkering. Kortom, iedereen draagt net zo vaak af als het aantal maanden dat de Wsnp loopt. Dit besluit is verder uitgewerkt in paragraaf 6.2.9 van het vtlb-rapport. Kort gezegd komt het neer op niet 1x, niet 2x, maar 1½ keer vakantiegeld afdragen. Maar hoe bereken je dat?

Uitwerking

In de berekening van het vtlb wordt maandelijks een bedrag aan vakantiegeld gereserveerd, onder de noemer *Maandelijks te reserveren vakantiegeld*. Het maandelijks Vtlb is hierdoor lager, maar bij uitbetaling van het vakantiegeld mag men een deel behouden, het *Te behouden vakantiegeld*. Alles wat iemand meer ontvangt aan vakantiegeld dan het *Te behouden vakantiegeld* moet uiteraard wel afgedragen worden.

Voorbeeld 1a Rob – 1x vakantiegeld tijdens Wsnp, geen eerdere ingangsdatum

Stel: Rob is toegelaten tot de Wsnp op 1 augustus 2023. De looptijd eindigt op 1 februari 2025, wat betekent dat tijdens de Wsnp maar 1x het vakantiegeld wordt ontvangen: in mei 2024. De Vtlb-calculator is ingevuld en laat het volgende zien:

Nominaal bedrag	32,08
Beslagvrije voet Rv incl. VT	+ 1.220,00
Beslagvrije voet plus nominaal bedrag en overheveling	1.252,08
Maandelijks te reserveren vakantiegeld	-/ - 60,98
	=====
Vrij te laten bedrag(en) excl. VT	1.191,10
Te behouden vakantiegeld	731,78
Totaal inkomen exclusief vakantiegeld	1.220,00

Rob heeft in mei 2024 in totaal € 768,00 vakantiegeld ontvangen. Het te behouden vakantiegeld is € 731,78. Dat betekent dat hij € 36,22 aan bovenmatig vakantiegeld moet afdragen.

Voor mensen in loondienst bedraagt het vakantiegeld minimaal 8% van het bruto jaarsalaris. Ook de meeste mensen met inkomsten uit uitkering en/of pensioen ontvangen vakantiegeld; wel is het soms een lager percentage. Vaak wordt het vakantiegeld eenmaal per jaar uitbetaald, doorgaans in de maand mei of juni.

Soms kan het vakantiegeld ook zijn inbegrepen in het maandloon, het zogenoemde all-in loon. Voor die gevallen speelt de in dit artikel behandelde problematiek niet: in de vtlb-calculator vult u in dat geval de inkomsten inclusief vakantiegeld in - op het tabblad Inkomen onder 2. *Met maandelijks inbegrepen vakantiegeld* - waarna de calculator hier rekening mee houdt in de berekening van het vtlb.

Daarmee is over een periode van 12 maanden vakantie-geld afgedragen, maar de looptijd is 18 maanden. Over die resterende periode van 6 maanden dient Rob nog extra af te dragen. Het vtlb-rapport geeft in paragraaf 6.2.9 een rekenvoorbeeld, waarin wordt gerekend met het *maandelijks te reserveren vakantie-geld*. Hieronder wordt dat rekenvoorbeeld toegepast op bovenstaande casus.

1^e jaar: in mei wordt € 768,00 vakantie-geld uitbetaald (12x € 64,00). Hiervan mag 12x € 60,98 vrijgelaten worden. Het restant wordt afgedragen aan de boedel. Dit komt, met een klein afrondingsverschil, neer op bovenstaand bedrag van € 36,22. Daarna moet nog 6 maanden het verschil tussen het (netto) *vakantie-geld* en het *maandelijks te reserveren vakantie-geld* worden afgedragen. Dat is in deze casus 6x (€ 64 - € 60,98) = € 18,12. Dit komt neer op de helft van de eerste afdracht, maar dat is natuurlijk alleen het geval bij ongewijzigde omstandigheden.

Dit rekenvoorbeeld illustreert dat in geval van een inkomen op bijstandsniveau het nog af te dragen bedrag voor de resterende maanden ná ontvangst van het vakantie-geld erg laag is, zodat het in de praktijk weinig tot geen problemen zal geven om dit bedrag op tijd in de boedel te brengen.

Voorbeeld 1b Rob – 2x vakantie-geld tijdens Wsnp, geen eerdere ingangsdatum

Stel: Rob is toegelaten tot de Wsnp op 1 april 2024. De looptijd eindigt op 1 oktober 2025, wat betekent dat tijdens de Wsnp 2x het vakantie-geld wordt ontvangen: in mei 2024 en in mei 2025.

In mei 2024 wordt, conform de Vtlb-berekening, het bedrag van (€ 768,00 - € 731,78) = € 36,22 aan vakantie-geld afgedragen. Voor het gemak van het rekenvoorbeeld worden in mei 2025 dezelfde bedragen aangehouden: er wordt € 768,00 vakantie-geld ontvangen, daarvan mag 12x € 60,98 worden vrijgelaten. Omdat de Wsnp een looptijd van 18 maanden heeft, en er al over een periode van 12 maanden vakantie-geld is afgedragen, hoeft nu van het bovenmatige vakantie-geld nog maar 6 van de 12 maanden, ofwel de helft, te worden afgedragen. Bij ongewijzigde omstandigheden is dat bedrag bij benadering gelijk aan de helft van de eerste afdracht van het vakantie-geld.

Voorbeeld 2a Esma – 1x vakantie-geld tijdens Wsnp, eerdere ingangsdatum

Stel: in de uitspraak van de rechtbank op 1 augustus 2023 is voor Esma een eerdere ingangsdatum van de

Wsnp vastgesteld, namelijk 1 juni 2023. De looptijd eindigt dan dus op 1 december 2024. Dat betekent dat tijdens de Wsnp 1x het vakantie-geld wordt ontvangen: in mei 2024. De vtlb-berekening laat het volgende zien:

Nominaal bedrag	148,08
Beslagvrije voet Rv incl. VT	+ 1.996,00
Beslagvrije voet plus nominaal bedrag en overheveling	2.144,08
Maandelijks te reserveren vakantie-geld	-/- 64,19
	=====
Vrij te laten bedrag(en) excl. VT	2.079,89
Te behouden vakantie-geld	770,30
Totaal inkomen exclusief vakantie-geld	3.350,00

Esma heeft in mei 2024 in totaal € 2.040,00 vakantie-geld ontvangen en mag daarvan € 770,30 behouden. Dat betekent dat zij € 1.269,70 aan bovenmatig vakantie-geld moet afdragen.

Esma moet vervolgens nog over 6 maanden vakantie-geld afdragen aan de boedel. De rekensom is niet anders dan in het voorbeeld onder 1a: 6x het verschil tussen *netto vakantie-geld* en *maandelijks te reserveren vakantie-geld*. In dit geval dus 6x (€ 170 - € 64,19) = € 634,86. Probleem: waar moet dit geld vandaan komen? Het volgende vakantie-geld wordt immers pas (ruim) na afloop van de Wsnp ontvangen. Daarover later meer.

Voorbeeld 2b Esma – 2x vakantie-geld tijdens Wsnp, eerdere ingangsdatum

Stel: in de uitspraak van de rechtbank op 1 augustus 2023 is voor Esma een eerdere ingangsdatum van de Wsnp vastgesteld, namelijk 1 maart 2023. De looptijd eindigt dan dus op 1 september 2024, wat betekent dat tijdens de Wsnp 2x het vakantie-geld wordt ontvangen: in mei 2023 en in mei 2024. De rekensom is hetzelfde als hierboven; complicerende factor is het feit dat de eerste keer vakantie-geld werd ontvangen tijdens het minnelijk traject. Want achteraf gezien liep de Wsnp al in mei 2023.

Het is belangrijk dat tijdens het minnelijk traject duidelijk is geadministreerd dat het bovenmatige deel van het vakantie-geld in mei 2023 naar de spaarrekening voor de schuldeisers (reserveringsrekening shv) is gegaan. Is dit niet duidelijk geadministreerd, dan zou gesteld kunnen worden dat het bedrag ‘regulier’ spaarsaldo is geworden, dat bij de Wsnp-uitspraak in de boedel valt. Na de Wsnp-uitspraak zou dan alsnog over de gehele looptijd van het traject het bovenmatige deel vakantie-geld afgedragen moeten worden, aangezien niet herleid kan worden dat over de eerste 12 maanden al is afgedragen. En dat is wel noodzakelijk, wil men aanspraak kunnen maken op een eerdere ingangsdatum.

Eindejaarsuitkering

Wat in dit artikel wordt geschreven over het vakantiegeld, is overigens onverkort van toepassing op de eindejaarsuitkering. Bij een **looptijd van 18 maanden** wordt 18x een bedrag gereserveerd en wordt de uitkering 1x of 2x tijdens de regeling uitbetaald, afhankelijk van de maand van toelating.

Of de eindejaarsuitkering nu 1x of 2x wordt uitbetaald tijdens de regeling: de uitbetaling van de eerste eindejaarsuitkering valt geheel in de boedel. Dit heeft dan betrekking op de reservering van de eerste 12 maanden van de regeling. Blijft het tijdens de Wsnp bij deze ene uitbetaling? De schuldenaar moet dan daarnaast nog over 6 maanden het gereserveerde bedrag van de eindejaarsuitkering afdragen aan de boedel. Wordt tijdens de Wsnp nog een tweede keer de eindejaarsuitkering uitbetaald? Dan moet nog de helft van die tweede eindejaarsuitkering afgedragen worden aan de boedel; de andere helft wordt vrijgelaten.

Bespreek dit tijdig!

Hierboven is uitgelegd hoe de afdracht van het bovenmatig vakantiegeld en/of de eindejaarsuitkering berekend kan worden. Het is belangrijk en noodzakelijk om dit tijdig met de schuldenaar te bespreken. Al bij de start van de regeling is in principe te voorspellen of het vakantiegeld 1x of 2x tijdens de regeling wordt ontvangen, en wat dit betekent voor de schuldenaar. Het volgende moment om de afdracht nogmaals te bespreken is bij de uitbetaling van het eerste vakantiegeld; daarbij kan ook een inschatting gemaakt worden welk bedrag er nog over de resterende 6 maanden afgedragen moet worden.

Hoe kan de extra afdracht worden gerealiseerd?

Er zijn diverse mogelijkheden om extra afdracht te realiseren wanneer het vakantiegeld (of de eindejaarsuitkering) tijdens de regeling maar 1x wordt uitbetaald.

1. Het (eerste) vrij te laten deel van het vakantiegeld wordt hiertoe (deels) gereserveerd;
2. De schuldenaar voldoet het extra af te dragen vakantiegeld uit het vrij te laten bedrag;
3. De schuldenaar kan dit bedrag, in afwachting van de daadwerkelijke uitbetaling van het vakantiegeld en met toestemming van de schuldhulpverlener (tijdens

- Msnp) of rechter-commissaris (tijdens Wsnp) voorgeschoten krijgen van de partner (niet in de regeling) of van een andere derde;
4. De schuldenaar maakt de keus betaalde overuren te maken waarmee hij extra kan afdragen (na toestemming van de rechter-commissaris, of in een Msnp: na toestemming van de schuldeisers) om 50% van de inkomsten uit het overwerk vrij te laten, waarna die 50% kan worden ingezet om het vakantiegeld af te dragen);
 5. De schuldenaar maakt de keus om - met toestemming - **bovenwettelijke** vakantiedagen te verkopen en de opbrengst in te zetten;
 6. Nadat de Wsnp-verplichtingen zijn geëindigd wordt de volledige afloscapaciteit voor korte tijd gebruikt om af te dragen.

Is het inkomen voor de regeling op of maar net boven het minimum dan zal de afdracht van het vakantiegeld niet zo hoog zijn; het grootste deel van de vakantietoeslag mag behouden blijven. Het realiseren van de extra afdracht zal dan doorgaans eenvoudig zijn, omdat het om zeer beperkte bedragen gaat - voorbeeld 1a illustreert dat. De hoogte van het af te dragen deel van het vakantiegeld loopt echter geleidelijk op naarmate het inkomen (en dus ook het vakantiegeld) toeneemt, zoals we zagen in voorbeeld 2a. Het moeten inlopen van de extra afdracht wordt een grotere uitdaging naarmate het inkomen hoger wordt.

Tot slot: Bij een afwijkende duur van de totale schuldsaneringsregeling geldt dat de afdracht wordt berekend over het inkomen inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering gedurende de maanden van de schuldsaneringsregeling.

Conclusie

De verkorting van de termijn van de Wsnp naar 18 maanden kan in de praktijk lastige situaties opleveren, bijvoorbeeld met betrekking tot de afdracht van het vakantiegeld. In dit artikel is een en ander uitgelegd aan de hand van eenvoudige voorbeelden. Niet altijd is op voorhand duidelijk hoeveel vakantiegeld er in de laatste 6 maanden gereserveerd zal worden. In die gevallen kan men in eerste instantie uitgaan van hetgeen bij de uitbetaling van het eerste vakantiegeld is ontvangen.